

Behandling med Vyxeos

Hæmatologisk Afdeling, Sjællands Universitetssygehus

Velkommen til Hæmatologisk Afdeling.

Denne Pjece skal give dig og dine pårørende viden om den medicinske kræftbehandling med stoffet **Vyxeos liposomal** og hvordan behandlingen kan påvirke dig.

Behandlingens virkning på dig og din sygdom

Vyxeos er et blandingspræparat og består af to aktive kemostoffer kaldet Daunorubicin og Cytarabin. De har i mange år været brugt hver for sig i kombination til behandling mod leukæmi.

I Vyxeos er Daunorubicin og Cytarabin indkapslet i små fedtdråber, der kaldes liposomer. Fordelen ved det er, at de bliver i kroppen i længere tid og derved beskytter kemoterapien mod at blive nedbrudt for hurtigt, hvilket bedrer effekten på kræftcellerne.

Vyxeos angriber produktionen af nyt dna på forskellige måder, hvilket resulterer i, at kræftcellerne ikke kan vokse og formere sig og til sidst dør.

Før behandlingsstart

Før du kan modtage din behandling, skal du have anlagt et centralt venekateter (CVK) som Vyxeos gives igennem. Hvis du ikke har sådan et i forvejen, vil du modtage en separat patientpjece og plejepersonalet vil vejlede dig omkring dette.

Lægen vil muligvis også undersøge dit hjerte forud for behandlingen, da Vyxeos kan påvirke hjertet.

Sådan gives behandlingen

Vyxeos gives som infusion gennem et CVK over 90 min. på dag 1, 3 og 5 i første serie og på dag 1 og 3 i evt. efterfølgende serier. Blandingen er mørklilla og kan godt se lidt "farlig" ud, bare så du er forberedt på det.

Bivirkninger, komplikationer til behandlingen

Bivirkninger er ikke-tilsigtede virkninger af medicin. Nogle bivirkninger er hyppige, men ikke alvorlige. Andre er sjældne, men kan være alvorlige. I dit behandlingsforløb kan der tilståde komplikationer, f.eks. infektioner, som kan være alvorlige og livstruende. Vi anbefaler, at du også kigger i den generelle informationspjece "*Medicinsk kræftbehandling*".

Hvis du ønsker uddybende information, er du selvfølgelig altid velkommen til at spørge personalet. Du kan også selv opsøge information om medicinen på internettet, f.eks. på www.indlaegsseddel.dk eller www.min.medicin.dk.

Infektion og blødning

Påvirkning af blodcellerne

Vyxeos rammer cellerne i knoglemarven. Både kræftcellerne, men desværre også de raske celler. Det vil sige at du vil få et lavere niveau af hvide blodlegemer, blodprocent og blodplader. Det laveste niveau vil komme efter ca. en uge. De vil forblive lave i ca. 3 uger eller længere, hvorefter de stiger gradvist igen. Det er meget individuelt, hvornår knoglemarven begynder at producere celler igen. I hele behandlingsforløbet vil du få taget blodprøver, så vi og du kan følge udviklingen. Hvis du har lyst til, at følge svarene på dine blodprøver kan disse ses på min sundhedsplatform.

Infektioner

De hvide blodlegemer kaldes også leukocytter. De udgør kroppens immunforsvar og beskytter mod bakterier, virus m.fl.

Når leukocytaltallet bliver lavt, er du i øget risiko for infektioner. Derfor vil du få ordineret antibiotika for, at forebygge mulige infektioner. Alligevel vil mange patienter opleve, at få infektioner og blive nødsaget til, at få antibiotika i drop. Det er derfor vigtigt, at du holder øje med din temperatur dagligt og fortæller os, hvis du føler dig sløj.

Hvad kan du selv gøre for at undgå infektioner:

- God håndhygiejne efter toiletbesøg og før måltider
- Undgå kontakt med personer der hoster, er forkølede eller har feber
- Vær dagligt opmærksom på, om du har:
 - Belægninger i munden eller synkesmerter
 - Skrammer eller rifter i huden
 - Hoste eller åndenød
 - Smerter eller rifter ved endetarmen.

Blodmangel (Lav hæmaglobin)

Hæmoglobinen fører ilt rundt til alle kroppens celler og kaldes også blodprocenten.

Ved blodprøve er den normale måling af hæmoglobin i kroppen på ca. 7,0-10,0. Dit tal vil komme under 7,0, og du vil indimellem skulle have blodtransfusion efter lægens skøn. Symptomer på lav blodprocent kan være:

- Åndenød
- Hjertebanken
- Blegthed
- Hovedpine
- Svimmelhed
- Gøre dig kuldkær

Blødning

Blodpladerne hedder også trombocytter. De medvirker til at standse blødning. Det normale antal trombocytter i blodprøve er ca. 120-400.

Du vil i tiden efter din behandling få et lavt trombocytaltal. Herefter vil du kunne opleve nemmere at få blå mærker, næse- eller tandkødsblødning. Der kan også ses blødning fra urinvejene eller i afføringen. Det er

meget vigtigt, at du informerer os om, hvis du oplever blødning nogen steder fra.

Hvad kan du selv gøre for at undgå blødning:

- Brug en blød tandbørste
- Tag ikke "gigtpiller" (Ipren®, Todolac® o. lign.) og smertestillende medicin, der indeholder acetylsalicylsyre (Kodimagnyl®, Treo®), da de øger risikoen for blødninger
- Undgå meget kraftig fysisk anstrengelse
- Du bør ikke drikke alkohol, hvis dit blodpladetal er lavt, fordi alkohol kan forstærke blødningstendensen
- Undgå forstoppelse

Menstruation

Kvinder som er i den fødedygtige alder og altså har menstruation, skal have medicin, der bevirker at de ikke får menstruation i hele behandlingsforløbet.

Begrundelsen er at kemokuren giver nedsat antal blodplader, der normalt medvirker til at standse blødning. Som følge heraf kan kroppen ikke selv standse menstruationen igen - især ikke hvis den indtræder, mens blodpladetallet er lavest.

Medicinen er et hormonpræparat, der samtidig også virker som præventionsmiddel mod graviditet. Trods behandling med medicinen kan der hos nogle kvinder forekomme menstruationsblødning alligevel (såkaldt "gennembrudsblødning"). Det skyldes, at kroppen forsøger at bevare den sædvanlige og normale menstruationscyklus. Hvis det sker skal du fortælle os det. Du skal evt. have øget dosis af anden medicin, der standser blødning. Kvinder som er tæt på overgangsalderen, når de får konstateret sygdommen, vil oftest komme i overgangsalder i forbindelse med behandlingsforløbet.

Hjertet

1/10 oplever påvirket hjerteaktivitet som hurtig uregelmæssig hjerterytme eller brystsmerter efter indgift af Vyxeos. Det kan også være stakåndethed, forhøjet blodtryk eller hovedpine, hvorfor det er meget vigtigt

at du fortæller os, hvis du oplever nogen af disse gener. Vi vil regelmæssigt også måle dine vitale værdier som blodtryk, puls, saturation og temperatur for at holde øje med dig.

Huden

Efter behandling med Vyxeos kan du også opleve at få hududslæt, rødme eller kløe. Hvis dette sker for dig, vil lægen ordinere nogen præparater mod det.

Hvad kan du selv gøre i forhold til huden:

- Anvend dagligt en fed uparfumeret fugtighedscreme
- Brug solcreme med høj faktor og beskyt huden med tøj og hat ved ophold i stærkt sollys. Vær ikke i solen mellem kl. 12 og 15

Kvalme og opkastning

Du vil få forebyggende medicin mod kvalme og opkastning i forbindelse med Vyxeos. Almen utilpashed samt appetitløshed og smagsændring forekommer hyppigt i dagene efter behandling.

Det er vigtigt, at du i den fastlagte periode fortsætter med at tage din medicin mod kvalme.

Tal med sygeplejersken eller lægen om din kvalme, da det kan være nødvendigt at ændre på den kvalmestillende medicin.

Hvad kan du selv gøre for at modvirke kvalme:

- Spis, når du føler dig sulten, gerne mange små måltider i løbet af dagen
- Drik rigeligt
- Sid op, når du spiser
- Spis let fordøjelig mad, fx frugt, desserter, kiks og lignende
- Anret maden pænt; få eventuelt en anden til at anrette maden for dig.

Ændret afføringsmønster

Dit afføringsmønster kan ændre sig.

Behandlingen og din støttemedicin kan bevirke at du kan få både diare og forstoppelse. Det er vigtigt at du taler med personalet herom.

Påvirket slimhinder

Vyxeos vil påvirke slimhinderne og fx. gøre dem mere sarte. Slimhinderne er de hinder, der dækker overfladen i mund og svelg, mave-tarm systemet, urinblære, skeden m.fl. Det er vigtigt at gøre personalet opmærksom på, hvis der opstår gener fra dine slimhinder. Du kan som eksempel opleve at du bliver hævet og øm de i din mund og hals. For at forebygge dette, vil du få udleveret specielle mundplejemidler af plejepersonalet.

Hårtab

Hårtabet begynder typisk ca. 3-4 uger efter, at du er startet behandling. Hårtabet kan være meget individuelt. Nogle bevarer en smule hår eller små dun i hovedbunden, ligesom enkelte kan opleve, at håret begynder at vokse frem igen et stykke inde i behandlingsforløbet. Håret vokser ud igen, når hele behandlingsforløbet er afsluttet. Det nye hår kan være lidt ændret i farven eller have en anden struktur i forhold til tidligere, f.eks. være kraftigere eller mere krøllet/glat. Men indenfor ½ års tid bliver håret stort set altid, som det var før behandling.

- Brug altid solcreme med høj faktor for at beskytte hårbunden, når du går med bart hoved
- Beskyt hovedet mod kulde med en hue eller et tørklæde
- Smør hovedbunden ind med en fed, uparfumeret creme, hvis huden er tør eller klør

Vi tilbyder rekvisition til paryk eller anden hovedbeklædning, spørg personalet om denne. Det er vigtigt for frisøren at se dit hår, inden det begynder at falde af, for at kunne danne sig et indtryk af din frisure.

De fleste mænd ønsker ikke paryk og tilbydes i så fald rekvisition til køb af anden hovedbeklædning såsom hat eller kasket.

Ernæring

Den almene utilpashed, smagsændring, appetitløshed og gener fra mund og hals kan tiltage, når du har "lave tal" og gøre at du

gradvist slet ikke føler trang til at spise. Det er dog meget vigtigt at du alligevel forsøger at spise noget. Derved får din mavesæk og tarm stadig noget at arbejde med og bevarer sin evne til at producere de fordøjelsesenzymer, der skal nedbryde maden og give dig kræfter og energi.

Det kan anbefales at spise frisk frugt på grund af vitaminerne deri. Men hvis frugten begynder at blive fordærvet, skal du kassere den, da den kan indeholde svampesporer. Af samme grund må du heller ikke få skimmeloste som brie, roquefort m.fl., når dine "tal er lave".

Du vil få udleveret pjecen *"Kost til nedsat immunforsvar"* hvor det er uddybet.

Hygiejne

Hvis dine besøgende er forkølede, har halsbetændelse eller lignende, fraråder vi, at du får besøg af dem, når du har "lave tal". Hvis de er kommet sig oven på deres infektion er der dog ingen grund til at du frasiger dig besøg af dem.

Det er ikke tilladt at have blomster på afdelingen på grund af de mange bakterier der er i blomstervandet. Dette står på skilte i afdelingen, men det er en god idé at informere dine pårørende om det.

Vi anbefaler i øvrigt meget at du følger de hygiejniske forskrifter, der findes på toiletter m.m. i afdelingen.

Se i øvrigt Pjecen *"Hygiejne og nedsat immunforsvar"*

Fysisk aktivitet

Du kan blive meget træt, mat og uden energi. Alligevel er det vigtigt og godt for dit forløb, hvis du prøver at være oppe hver dag, men også at du hviler dig efter behov.

Så vidt du har ressourcer og overskud til det, kan det anbefales at opbygge nogle faste rutiner og opgaver i din hverdag under indlæggelsen for at holde dig i gang, ex.

- At tage brusebad gør, at du bliver rørt og ofte vil føle dig mere frisk bagefter

- At lave lette gymnastiske øvelser som fx. at bøje ned i knæene til ca. hugstilling og op igen ved fodgærdet af sengen eller bukke og strække benene i sengen et antal gange hver dag er også en måde at påvirke din kondition gunstigt på

- At planlægge at gå en eller flere ture på gangen hver formiddag og eftermiddag (måske lidt rask gang).

- 10 minutter på afdelingens motionscykel giver dig også en god følelse af "at gøre noget selv". Det skal være let cykling uden for stor anstrengelse og efter forudgående aftale med læge.

- Vi anbefaler, at du dagligt selv reder din seng for at holde kroppen i gang. De dage hvor du ikke selv magter det, vil vi naturligvis gerne hjælpe.

Undersøgelsen viser, at fysisk aktivitet og motion - også i let grad - blandt andet giver kræftpatienter større fysisk og psykisk velbefindende, bedre nattesøvn, mindre træthed, en gunstig påvirkning af kredsløbet og måske et forbedret immunsystem. Du vil under din indlæggelse se en fysioterapeut som sammen med dig vil udarbejde et lille træningsprogram.

Seksualitet og samliv

Kemokurens påvirkning af din krop forventes at kunne influere på både din lyst til og fysiske muligheder for at praktisere dit sædvanlige seksuelle samliv. Det er helt naturligt i et forløb, hvor du både fysisk og psykisk er hårdt belastet.

Det er individuelt, hvordan eventuelle problemer ytrer sig, og/eller hvor længe de varer. Kemostofferne medfører så vidt vides ikke permanent påvirkning af din evne til seksuelt samliv, men tal med læge eller sygeplejerske herom - fx. hvis du oplever vedvarende problemer.

Supplerende behandling

For at modvirke bivirkningerne ved behandlingen får du forskellige former for understøttende medicin. Det er vigtigt, at du tager den supplerende behandling som foreskrevet, da det er en del af den medicinske kræftbehandling.

Tablet Ondansetron (Zofran®)

Ondansetron virker mod kvalme. Du skal tage 1 tablet morgen og aften. Hvis dette ikke er tilstrækkeligt, kan vi give dig noget andet kvalmestillende, som du kan få efter behov- gerne 30 min, før et måltid.

Tablet Allopurinol (Apurin®)

Allopurinol forhindrer, at affaldsstoffer fra de ødelagte kræftceller ophobes i din krop. Disse affaldsstoffer kan skade nyrerne og kan give podagra (urinsyregigt). Ikke alle har brug for Allopurinol. Drik gerne 2 til 3 liter væske om dagen, efter du har fået din behandling og den efterfølgende uges tid. Det skåner samtidig din krop, når affaldsstofferne skal udskilles

Aciclovir

Aciclovir gives forebyggende mod infektion med virus, særligt herpes.

Noxafil/Fluconazol

Disse præperater gives for at forebygge svamp.

Udskrivelse til hjemmet

Når du bliver udskrevet nogle uger efter du har fået behandlingen, er dine tal "på vej op" og de vil blive ved med at stige. Det vil sige at risikoen for de nævnte symptomer vil falde dag for dag efter udskrivelsen.

Det er forskelligt fra patient til patient hvilke kemokure man skal have og hvor mange kemokure man skal have i alt. Det afhænger blandt andet af, hvordan kurene påvirker sygdommen, hvilke andre sygdomme man evt. har, og hvordan man klarer behandlingerne.

Det er en god idé ikke at sammenligne for meget med andre patienter, da I kan have forskellige udgangspunkter.

Det kan også være individuelt, hvor mange gange man skal have taget knoglemarvsbiopsi. Knoglemarvsbiopsi i behandlingsforløbet tages for at vurdere hvordan behandlingen(-erne) påvirker sygdommen og hvordan forholdene alt i alt er i knoglemarven.

Kontakt ALTID afdelingen

Du skal altid kontakte afdelingen, hvis du oplever nedenstående problemer.

Du skal især være agtpågivende, hvis et problem opstår ret pludseligt og ikke tager af eller forsvinder af sig selv – hvis du oplever nogle gener, du ikke er vant til at have:

- Feber, 38°C eller derover
- Blødning, som ikke standser af sig selv
- Stærke smerter
- Synsforstyrrelser og stærk hovedpine
- Åndenød eller stakåndethed
- Smerter i brystet eller ved vejrtrækning
- Føleforstyrrelser eller sovende fornemmelser i tæer, fødder eller fingre
- Udslæt
- Forstoppelse igennem flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end ca. 1-2 dage
- Hvis du har glemt at tage medicin, du får som behandling af din kræftsygdom
- Hvis du ikke er i stand til at tage din medicin, fx på grund af kvalme

Telefonnumre

Hæmatologisk Afdeling, hovednummer: 4732 4800, hverdage mellem 08.00-10.00

Hæmatologisk akuttelefon, Afsnit M: 4732 4886, mellem 10.00 og 08.00

Med venlig hilsen

Personalet

Hæmatologisk Afdeling